

Posel Rzeczypospolitej Polskiej

Jarosław Zieliński

Szanowny Pan

Władysław Kosiniak-Kamysz

Minister Obrony Narodowej

Interpelacja poselska

w sprawie zaangażowania Żandarmerii Wojskowej w ochronę granicy polsko-białoruskiej

Jak wiadomo, 28 maja 2024 roku na granicy polsko-białoruskiej w okolicach Dubicz Cerkiewnych doszło do ataku na polskiego żołnierza Mateusza Sitka, który na skutek ran zadanych przez jednego z nielegalnych migrantów usiłujących sforsować zaporę graniczną zmarł 6 czerwca 2024 roku.

W ostatnim okresie ma miejsce szczególne nasilenie prób siłowego przekraczania naszej wschodniej granicy z Białorusią przez duże grupy specjalnie przygotowanych do tego i przeszkolonych przez białoruski reżim nielegalnych migrantów. Są one tym bardziej niebezpieczne, że służby białoruskie blokują migrantom możliwość odwrotu na teren Białorusi, co zwiększa ich desperację i prowokuje do jeszcze bardziej agresywnych zachowań wobec polskich żołnierzy i strażników granicznych. Do wsparcia Straży Granicznej w ochronie bezpieczeństwa granicy zostały skierowane wyspecjalizowane oddziały Policji posiadające odpowiedni sprzęt i doświadczenie typowe dla formacji policyjnych.

W skład Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej wchodzi m.in. Żandarmeria Wojskowa działająca na podstawie ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych. Jest to wyodrębniona i wyspecjalizowana formacja wojskowa Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, której żołnierze pełnią funkcję wojskowego organu ochrony bezpieczeństwa i porządku, odpowiadającego za zapewnianie przestrzegania dyscypliny wojskowej oraz ochronę porządku publicznego i zapobieganie popełnianiu przestępstw na terenach jednostek wojskowych i w miejscach publicznych. Żandarmeria Wojskowa pełni rolę „policji wojskowej”.

Żołnierze Żandarmerii Wojskowej mogą brać również czynny udział w zwalczaniu klęsk żywiołowych, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska i likwidować ich skutki oraz czynnie uczestniczyć w akcjach poszukiwawczych, ratowniczych i humanitarnych, mających na celu ochronę życia i zdrowia oraz mienia, a ponadto wykonywać inne zadania określone w odrębnych przepisach. W sprawach bezpieczeństwa i porządku publicznego Żandarmeria Wojskowa współdziała z polskimi i zagranicznymi organami i służbami, m.in. z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Policją, Strażą Graniczną, organami celnymi, organami kontroli skarbowej, Służbą Ochrony Państwa i Strażą Ochrony Kolei.

W okresie rządów Prawa i Sprawiedliwości w latach 2015 - 2023 Żandarmeria Wojskowa wspomagała działania Policji, Straży Granicznej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Biura Ochrony Rządu/Służby Ochrony Państwa w celu zapewnienia bezpieczeństwa podczas dużych i ważnych wydarzeń krajowych i międzynarodowych – Światowych Dni Młodzieży, Szczytu Państw Członkowskich Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO), międzynarodowej Konferencji dotyczącej Bliskiego Wschodu, II Szczytu Inicjatywy Trójmorza z udziałem prezydenta Stanów Zjednoczonych czy 24. Sesji Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (COP24). Wspiera również ochronę części wojskowej lotnisk „Warszawa-Okęcie” i „Kraków-Balice” oraz lotnisk wojskowych „Poznań-Krzyszów” i „Łask”. Żandarmeria Wojskowa brała i bierze też udział w operacjach wojskowych, m.in. w Iraku, Afganistanie, Kosowie, Bośni i Hercegowinie i Demokratycznej Republice Konga.

Nie ma przeciwwskazań prawnych ani faktycznych do wykorzystania Żandarmerii Wojskowej dla udzielenia wsparcia i aktywnej pomocy w ochronie granic państwowych Rzeczypospolitej Polskiej.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 14 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 1996 r. Nr 73, poz. 350, z późn. zm.), uprzejmie proszę Pana Ministra o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Czy oddziały i żołnierze Żandarmerii Wojskowej biorą czynny udział w działaniach zabezpieczających granicę polsko – białoruską, czy też ich funkcja polega tylko na zapewnieniu przestrzegania dyscypliny wojskowej i zapobieganiu popełnianiu przestępstw przez żołnierzy jednostek skierowanych do wsparcia Straży Granicznej i Policji w ochronie granicy? Jeśli tak, to jakie siły Żandarmerii Wojskowej są fizycznie skierowane na tę granicę dla wsparcia działań Straży Granicznej?
2. Jeśli żołnierze Żandarmerii Wojskowej nie uczestniczą/dotąd nie uczestniczyli w działaniach wspierających funkcjonariuszy Straży Granicznej w ochronie granicy polsko-białoruskiej, proszę o informację, dlaczego Minister Obrony Narodowej oraz Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji nie wykorzystują/nie wykorzystywali potencjału tej formacji wojskowej do działań w celu ochrony granicy państwowej?
3. Ilu żołnierzy aktualnie służy w Żandarmerii Wojskowej i ilu pracowników cywilnych jest w niej zatrudnionych? Proszę o podanie informacji z podziałem na korpus oficerów, podoficerów i żołnierzy szeregowych.
4. Ile na dzień 27 czerwca 2024 roku jest wakatów w Żandarmerii Wojskowej na stanowiskach przeznaczonych dla oficerów, podoficerów i szeregowych żołnierzy, a ile jest wakatów na stanowiskach pracowników cywilnych?
5. Ilu oficerów, podoficerów i szeregowych żołnierzy Żandarmerii Wojskowej odeszło ze służby od dnia 13 grudnia 2023 roku do dnia 27 czerwca 2024 roku, w tym z Komendy Głównej tej formacji wojskowej?
6. Czy Pan Minister, któremu podlega Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej sprawuje nadzór nad tą formacją bezpośrednio, czy został on powierzony któremuś z wiceministrów, np. sekretarzowi stanu w MON Panu Cezaremu Tomczykowi? Jeśli nadzór nad Żandarmerią Wojskową został powierzony któremuś z wiceministrów obrony narodowej, proszę o przekazanie informacji, któremu wiceministrowi i w oparciu o jaki akt prawny.
7. Czy obecnie, a zwłaszcza po wydarzeniu z dnia 14 czerwca 2024 roku, gdy strona niemiecka niezgodnie z przepisami prawa i bez zgody polskich służb wwiozła na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pozostawiła nielegalnych migrantów, Żandarmeria Wojskowa wspomaga działania polskiej Straży Granicznej i Policji na granicy polsko – niemieckiej, aby zapobiegać przewożeniu przez służby niemieckie nielegalnych migrantów na teren naszego kraju?
8. Czy została ostatecznie wyjaśniona bulwersująca opinię publiczną sprawa zatrzymania przez Żandarmerię Wojskową polskich żołnierzy, którzy użyli broni w ochronie granicy polsko-białoruskiej, a także dalszych szykan wobec nich? Z jakich powodów Żandarmeria Wojskowa zastosowała przy ich aresztowaniu, uwłaczający godności żołnierza polskiego, środek przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek i jakie przepisy w ocenie Żandarmerii Wojskowej zostały przez tych żołnierzy naruszone?

Warszawa, 27 czerwca 2024 roku

Z wyrazami szacunku

